Anarşistlerin Savunduğu Anarşi

Emma Goldman, Johann Most

1896

Birçok Amerikalı için anarşi, kulağa şeytani gelen bir kelime – kötülük, sapkınlık ve kaos için başka bir ad. Anarşistler, zenginleri öldürüp, paralarını bölüşmek isteyen dağınık saçlı, kirli ve kötü niyetli kabadayılar sürüsü olarak görülüyor. Ama takipçileri için anarşi, insanın insana hükmetmediği bir düzeni gözeten bir toplumsal kuramı ifade ediyor; kısacası, kusursuz bir bireysel özgürlüğü.

Eğer anarşinin anlamı azami düzensizlik olarak yorumlandıysa, bunun sebebi insanlara gidişatın iyi olduğu, bilgece yönetildikleri ve otoritenin bir gereklilik olduğu öğretildiği içindir.

Geçen yüzyıllarda, insanoğlunun dünyevî ve ruhanî otoritenin yardımı olmadan da yaşamına devam edebileceğini iddia edenler deli sayılırlar ve ya bir tımarhaneye kapatılırlar ya da kazıkta yakılırlardı; şimdiyse doğaüstü bir varlık fikrini hor gören yüz binlerce imansız erkek ve kadın var.

Örneğin, bugünün özgür düşünürleri hâlâ toplumu koruyan devletin gerekliliğine inanıyor; zalim kurumlarımızın tarihini öğrenmeyi istemiyorlar. Hükûmetin baskı olmadan var olmadığını ve olamayacağını anlamıyorlar; her hükûmetin kötü eylemlerde bulunduğunu ve topluma karşı büyük suçlar işlediğini anlamıyorlar. Hükûmetin gelişimi aşamalıydı, despotluk, monarşi, oligarşi, plütokrasi; ama hep tiranlıktı.

Var olan şartları iyileştirmek isteyen bilge ve iyi niyetli çok sayıda insan olduğu reddedilemez, ama hiçbiri kendisini karanlık çağların önyargı ve batıl inançlarından, hükûmet denen kurumun gerçek içselliğini kavrayabilecek kadar kurtaramamış.

"Hükûmet olmasa ne yaparız?" diye soruyor bu insanlar. "Eğer hükûmetimiz kötüyse, iyi birini getirmeye çalışalım, ama kesinlikle hükûmet olmalı!"

Sorun şu ki, iyi hükûmet diye bir şey yok, çünkü varlığının en temeli bile bir sınıfın, başka bir sınıfın diktatörlüğüne teslim olmasına dayanıyor. "Ama insanlar yönetilmeli," diye belirtiyor bazıları; "yasalar onları yönetmeli." Peki, eğer insanlar yol gösterilmesi gereken çocuklarsa, kim hemcinslerini yönetip yönlendirebilecek kadar kusursuz, bilge ve hatasız o zaman?

Biz, insanların kendilerini bireysel olarak yönetebileceğini ve yönetmesi gerektiğini savunuyoruz. Eğer insanlar olgun değilse, hükümdarlar da değil. Tek kişi ya da az sayıda kişi, bir milleti oluşturan kör milyonların hepsine yol mu göstermeli?

“Ama en azından bir otorite olmalı” dedi bir Amerikalı arkadaş bize. Kesinlikle olmalı, ve var da zaten; kendini fiziksel ve toplumsal hayatta belli eden doğal yasaların kaçınılmaz gücü. Bu yasaları anlasak da anlamasak da, varlığımızın bir parçası olarak onlara itaat etmek zorundayız; bu yasaların mutlak köleleriyiz, ama böyle bir kölelikte utanılacak bir şey yok. Bugün var olan haliyle kölelik, bireyin dışında bir efendi, bir yasa koyucunun olması demek; hâlbuki doğal yasalar bizim dışımızda değil – içimizde; bu yasalar dâhilinde yaşıyoruz, nefes alıyoruz, düşünüyoruz, hareket ediyoruz; dolayısıyla onlar bizim düşmanlarımız değil bağışçılarımız.

Mevzuat kitaplarındaki insan elinden çıkmış yasalar, doğaya uygun mu? Bizce, kimse öyle olduğunu iddia edebilecek kadar küstah olamaz.

İnsanlığın bu kadar acı çekmesinin sebebi zaten bu yasaların doğaya uygun olmaması. İnsanlar özgür olmadığı sürece mutluluklarından bahsetmek saçma.

Bazı insanların anarşiye ve anarşi taraftarlarına neden amansızca karşı olduklarını merak etmiyoruz. Anarşi, var olan kavramların öyle kökten bir değişimini talep ediyor ki, taraftarların hevesli propagandası bu insanların gönlünü kazanmak yerine, onlara itici geliyor.

Fakirlere, öbür dünyada ödüllendirilecekleri vaadiyle sabır ve teslimiyet öğütleniyor. Ev diyebileceği bir yer olmayan, bir ekmek parçası için can atan zavallı kimsesiz için, cennetin kapılarının zengine olduğundan daha fazla açılması ne fark eder? Kitlelerin büyük sefaleti karşısında bu vaatler kulağa acı bir alay gibi geliyor.

Var olan hükûmetleri bilinçli olarak ve dürüstçe savunabilen pek az zeki insanla karşılaştım; onlar bile benimle birçok noktada anlaştılar ama konu adım atıp anarşist ilkelere sempatilerini açık bir şekilde ilan etmeye geldiğinde yeterli ahlakî cesarete sahip olmadıkları ortaya çıktı.

Kanılarımız tarafından önümüze serilen yolu seçen biz, devlet denen kuruluşa ilke olarak karşı çıkıyor ve herkesin eşit çalışma ve hayattan zevk alma hakkını talep ediyoruz.

Yabancı otoritenin kısıtlamalarından kurtulduktan sonra, insanlar özgür ilişkilere girecekler; dünyanın her yerinde kendiliğinden yeşeren örgütler ortaya çıkacak, herkes, kendisinin ve diğerlerinin refahına elinden geldiği miktarda emekle katkıda bulunacak ve ihtiyaçlarına göre tüketecek. Tüm modern buluşlar ve keşifler işi zevkli ve kolay yapmak için kullanılacak, ayrıca bilim, kültür ve sanata insan ırkını yükseltmek ve

mükemmelleştirmek için özgürce başvurulacak, bunların yanında kadın erkeğe eşit olacak.

"Bunların hepsi güzel hayaller," diye cevaplıyor biri, "ama insan melek değil, bencil."

Ne olmuş? Bencillik bir suç değil; yalnızca koşullar bir bireyin bencilliğini tatmin edebilmesi için başkalarının zarar görmesini gerektirdiğinde suç oluyor. Anarşist bir toplumda herkes egosunu tatmin etmeye çalışacak; ama Doğa Ana her şeyi öyle bir ayarlamış ki yalnızca komşularından yardım alanlar hayatta kalırlar, yani insan, egosunu tatmin edebilmek için, ona yardım edene yardım eli uzatacak ve böylece bencillik bir lanet değil bir nimet hâline gelecek.

Bir elinde hançer, diğer elinde meşale, cepleri sonuna kadar dinamitlerle dolu – işte düşmanları böyle resmediyorlar anarşisti. Ona, tek amacı evrensel bir kaos ve tek aracı kendinden farklı olan herkesi öldürmek olan bir aptal-üçkâğıtçı melezi gibi bakıyorlar. Bu resim çirkin bir karikatürden ibaret ama bu fikrin halkın zihnine ne kadar sokulduğuna bakarsak böyle algılanması tuhaf değil. Ancak, bizce anarşi – yani her bireyin; başkalarının, başka bireylerin veya örgütlü bir hükûmetin zararlı kısıtlaması olmadan özgürlüğü – şiddet olmadan getirilemez, ve bu şiddet Thermopylae ve Marathon'da kazanan şiddetin aynısı.

Özgürlüğe olan talep her zamankinden daha güçlü ve ortada, ve şu anki şartlar amaca ulaşabilmek için daha elverişli. Tarihin akışında her tür köleliği ve zorunluluğu yıkılmaya mecbur eden ve tam, sınırsız, herkes için herkesten özgürlüğe doğru giden bir evrimin olduğu apaçık ortada.

Dolayısıyla, anarşizm, üstü kapalı olarak söylendiği gibi gerici bir hareket olamaz çünkü anarşistler özgürlük ordusunun arkasında değil, ön safında yürürler.

Fikirleri uygulamaya konulmadan önce gerçekleşmesi gereken devasa çekişmeyi kitlelerin bir an için bile unutmamasının ve devrimci gelişmeyi hızlandırmak için ellerindeki her aracı kullanmalarının – söylem, basın, eylem – çok gerekli olduğunu düşünüyoruz.

Geleceğin göstereceği/göstermesi gerektiği üzere, insan refahı komünizme bağlı. Komünizm, efendi ve köle arasındaki her ilişkiyi ortadan kaldırır ve gerçek anarşizm anlamına gelir, buna giden yol ise toplumsal devrimden geçer.

Anarşistin en belirgin özelliği görülen şiddete gelince, birçok anarşist, amaçlarını gerçekleştirmek için kullandığı "şiddeti", ezilen insanların özgürlüklerini elde etmek için kullandıkları şiddetten farklı görmez. Ezilenle-

rin yükselişi tiranlar tarafından hep lanetlendi: İran, Yunanistan'a şaşırdı, Roma, Caudine Forks'a ve İngiltere, Bunker Tepesi'ne. Anarşi daha azını bekleyebilir, ya da uğraşsız zaferler bekleyebilir mi?

Anarşist Kütüphane

Emma Goldman, Johann Most
Anarşistlerin Savunduğu Anarşi
1896

16.08.2022 tarihinde şuradan alındı: marxists.org/turkce
Çeviri: Deniz Muratli
İngilizce Aslı: Anarchy Defended by Anarchists

tr.anarchistlibraries.net